EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2021/1588,

annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021,

joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) (ennen 12. joulukuuta 2019 Eurojust) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2019

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

— ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2019,

— ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,

— ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan lausunnon,

— ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0101/2021),

A. toteaa, että Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) tulo- ja menotaulukon ([1]) mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2019 oli 38 954 265 euroa, mikä merkitsee 0,90 prosentin lisäystä vuoteen 2018 verrattuna; toteaa, että viraston talousarvio rahoitetaan lähes yksinomaan unionin talousarviosta;

B. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin toteaa kertomuksessaan viraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2019 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että viraston tilit ovat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet ovat lailliset ja sääntöjenmukaiset;

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee tyytyväisenä merkille, että varainhoitovuonna 2019 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli 99,88 prosenttia, mikä merkitsee hienoista 0,05 prosentin vähennystä vuoteen 2018 verrattuna; panee merkille, että maksumäärärahojen käyttöaste oli 90,61 prosenttia, mikä merkitsee 3,70 prosentin lisäystä vuoteen 2018 verrattuna;

2. panee merkille, että vuonna 2019 viraston talousarvio oli 38 100 000 euroa eli 3 000 000 euroa vähemmän kuin viraston vuodeksi 2019 pyytämä määrä; panee merkille, että virasto esitti myöhemmin komissiolle lisätalousarvioesityksen väliaikaisten ja sopimussuhteisten toimihenkilöiden palkkavajeen kattamiseksi; panee merkille, että komissio hyväksyi 777 000 euron siirron virastolle lokakuussa 2019; painottaa, että pyynnön tuloksia odotettaessa otettiin käyttöön lieventäviä toimenpiteitä, mikä viivästytti useita toimia; kehottaa komissiota tehostamaan keskustelujaan viraston kanssa ennen kuin se tekee päätöksiä tulevista vuotuisista talousarviomäärärahoista;

Toiminnan tuloksellisuus

3. panee merkille, että virasto käyttää tiettyjä välineitä, kuten keskeisiä tulosindikaattoreita, arvioidakseen toiminnallaan saatua lisäarvoa ja muita välineitä, joilla parannetaan talousarvion hallinnointia, kuten unionin asiakirjoihin sisältyvien virastoa koskevien viittausten määrän kasvu ja unionin toimielinten hyväksymiä unionin lainsäädäntöluonnoksia varten annettujen virallisten ja epävirallisten kirjallisten lausuntojen prosenttiosuus, ja talousarvion toteuttamista; panee merkille, että virasto määritteli vuoden 2019 vuotuisessa työohjelmassaan 90 keskeistä tulosindikaattoria, mikä tarkoitti 24 prosentin vähennystä vuoden 2018 vuotuisessa työohjelmassa määriteltyjen keskeisten tulosindikaattoreiden määrään verrattuna; panee merkille, että merkityksellisten sekä mitattavissa ja arvioitavissa olevan 65 keskeisen tulosindikaattorin toteutumisaste oli 71 prosenttia ja että jäljellä olevat 29 prosenttia keskeisistä tulosindikaattoreista eivät toteutuneet syistä, joihin virasto ei voinut vaikuttaa, joten näiden keskeisten tulosindikaattorien käyttö arvioidaan uudelleen tulevissa vuotuisissa työohjelmissa;

4. kehottaa virastoa tarkistamaan ja päivittämään säännöllisesti tuloksellisuuden mittausjärjestelmäänsä ja keskeisiä tulosindikaattoreita, jotta voidaan varmistaa viraston tehokas panos ja asiantuntemus unionin tasolla; kannustaa virastoa analysoimaan näiden tarkastelujen tuloksia huolellisesti ja hyödyntämään niitä strategiansa ja toimintosuunnittelunsa parantamiseksi;

([1]) EUVL C 430, 20.12.2019, s. 1

5. panee merkille, että virastosta tuli 12. joulukuuta 2019 virallisesti Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virasto (Eurojust), jonka uutena oikeusperustana sovelletaan asetusta (EU) 2018/1727; panee tyytyväisenä merkille, että virasto varmisti vuonna 2019, että kaikki uuden oikeudellisen kehyksen tuomat merkittäviä vaikutuksia aiheuttavat muutokset toteutettiin oikea-aikaisesti;

6. panee merkille, että viraston organisaatiouudistuksen toinen vaihe saatiin päätökseen tammikuussa 2019 ja että virasto lujitti uuden rakenteensa vuoden 2019 aikana kouluttamalla henkilöstön uusiin tehtäviinsä ja järjestämällä työpajoja, jotka auttoivat uusia yksiköitä tehtävänsä määrittelemisessä;

7. painottaa viraston merkittävää roolia sen avustaessa jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia vakavaan rajat ylittävään ja järjestäytyneeseen rikollisuuteen liittyvissä syytetoimissa;

8. painottaa, että vuonna 2019 virastolta tarvittiin apua 7 804 rajatylittävässä rikostutkinnassa, mikä merkitsee 17 prosentin lisäystä vuoteen 2018 verrattuna ja että vuonna 2019 pantiin vireille 3 892 uutta tutkintaa, mikä merkitsee 9 prosentin lisäystä vuoteen 2018 verrattuna; palauttaa mieliin, että viraston oikeustapausten määrä on lisääntynyt vuosien mittaan merkittävästi ja lisäksi tapauksista on tullut myös monimutkaisempia, ja toteaa, että tämän kehityksen odotetaan jatkuvan tulevina vuosina; korostaa, että virastolla on keskeinen rooli unionin turvallisuusketjussa ja että sen talousarvion olisi vastattava sen tehtäviä ja painopisteitä, jotta virasto voi täyttää tehtävänsä; panee merkille, että komission ensimmäisessä vuoden 2020 talousarvioesityksessä viraston määrärahat olivat merkittävästi viraston arvioituja tarpeita pienemmät; kannattaa sitä, että virastolle myönnetään tarvittavat resurssit, jotta se voi täyttää tehtävänsä turvallisuusketjussa;

9. korostaa viraston tukemien tapausten kokonaismäärän jatkuvaa lisääntymistä viimeisten viiden vuoden aikana ja painottaa viimeaikaista suuntausta, jonka mukaan viraston käsiteltäväksi saatetut tapaukset ovat muuttuneet yhä monimutkaisemmiksi ja vaativat tukea pidemmällä aikavälillä; painottaa, että vuonna 2019 kansalliset oikeus- ja lainvalvontaviranomaiset pysäyttivät yhteistyössä viraston kanssa laitonta huumausaineiden kauppaa 2,7 miljardin euron arvosta ja takavarikoivat tai jäädyttivät rikoksen avulla saatua varallisuutta noin 2 miljardin euron arvosta; painottaa, että työmäärän oletetaan kasvavan edelleen vuoden 2019 lopussa voimaan tulleen uuden, vahvistetun toimeksiannon ([2]) myötä; painottaa, että vuonna 2019 koordinointikeskusten lukumäärä lisääntyi 17:stä 20:een (+19 prosenttia), mikä osoittaa tämän operatiivisen välineen suosion ja hyödyllisyyden; painottaa, että virastolla on keskeinen rooli kansallisten oikeusviranomaisten työn tukemisessa ja koordinoinnissa tutkittaessa kansainvälistä rikollisuutta ja sitä koskevassa syytteeseenpanossa;

10. panee merkille, että virasto jatkaa vahvan operatiivisen yhteistyön kehittämistä Euroopan unionin lainvalvontayhteistyöviraston (Europol) ja muiden oikeus- ja sisäasioiden kumppanien sekä kolmansien maiden kanssa; panee merkille, että virasto teki yhteistyötä myös Euroopan petostentorjuntaviraston ja Euroopan unionin teollisoikeuksien viraston kanssa vireillä olevien tapausten yhteydessä; panee merkille, että virasto osallistui myös yhteisiin hankintamenettelyihin Europolin ja Euroopan lääkeviraston kanssa; panee tyytyväisenä merkille, että virasto aloitti valmistelut suhteiden luomiseksi vastaperustettuun Euroopan syyttäjänvirastoon (EPPO) odotettaessa EPPOn saattamista toimintavalmiuteen;

11. kehottaa virastoa lisäämään jatkossakin yhteistyötä ja hyvien käytäntöjen vaihtoa unionin muiden virastojen kanssa tehokkuuden parantamiseksi henkilöresurssien, kiinteistöjen hallinnoinnin, tietotekniikkapalvelujen ja turvallisuuden aloilla;

Henkilöstöpolitiikka

12. panee merkille, että 31. joulukuuta 2019 henkilöstötaulukosta oli täytettynä 98,08 prosenttia ja että unionin talousarviossa hyväksytyistä 208 väliaikaisesta toimesta 204 oli täytettynä (verrattuna 209 hyväksyttyyn toimeen vuonna 2018); panee merkille, että vuonna 2019 viraston palveluksessa työskenteli lisäksi 17 sopimussuhteista toimihenkilöä ja että 21 kokoaikavastaavasta kansallisen asiantuntijan toimesta 16,5 oli täytettynä;

13. panee huolestuneena merkille, että ilmoitettujen tietojen mukaan kollegion sukupuolijakauma oli 17 miesjäsentä ja 10 naisjäsentä vuonna 2019; pyytää jäsenvaltioita ottamaan huomioon, että on tärkeää varmistaa sukupuolten tasapuolinen edustus nimitettäessä jäseniä viraston kollegioon;

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1727, annettu 14. marraskuuta 2018, Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastosta (Eurojust) ja neuvoston päätöksen 2002/187/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 138).

14. panee merkille viraston nykyiset toimet ja jatkuvat pyrkimykset häirinnän ehkäisemiseksi; panee merkille, että vuoden 2019 aikana 12 henkilöstön jäsentä kysyi neuvoa häirintäyhdyshenkilöltä, minkä seurauksena käynnistettiin kaksi epävirallista menettelyä; panee merkille, että vuonna 2019 raportoitiin kahdesta väitetystä häirintätapauksesta, joiden osalta ei oltu etukäteen yhteydessä häirintäyhdyshenkilöön, ja että niitä koskeva selvitys oli tarkoitus saattaa päätökseen vuonna 2020; kehottaa virastoa raportoimaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle selvityksen tuloksista;

15. panee tyytyväisenä merkille viraston pyrkimykset luoda monipuolisempi ja osallistavampi työympäristö ja -kulttuuri toteuttamalla toimia vammaisten henkilöiden hyväksi; pyytää virastoa arvioimaan mahdollisuuksia vahvistaa edelleen yhtäläisten mahdollisuuksien periaatteita ja ottaa ne entistäkin paremmin huomioon palvelukseenotossa, koulutuksessa, urakehityksessä ja työoloissa sekä mahdollisuuksia lisätä henkilöstön tietoisuutta näistä näkökohdista; kehottaa harkitsemaan mahdollisia kohtuullisia parannuksia ja mukautuksia viraston rakennuksiin (niihin pääsy ja tarvittavat toimistolaitteet) liikuntarajoitteisia ja muita vammaisia henkilöitä varten;

16. panee tyytyväisenä merkille, että tilintarkastustuomioistuimen aiempi huomautus, joka koski avoimia toimia koskevien ilmoitusten julkaisemista paitsi viraston verkkosivulla ja sosiaalisessa mediassa myös Euroopan unionin henkilöstövalintatoimiston verkkosivustolla, on saatettu päätökseen;

17. kannustaa virastoa kehittämään edelleen pitkän aikavälin henkilöstöhallinnon kehystä, jossa käsitellään työ- ja yksityiselämän tasapainoa, elinikäistä ohjausta ja urakehitystä, sukupuolten tasapuolista edustusta, etätyötä, maantieteellistä tasapainoa sekä vammaisten henkilöiden palvelukseenottoa ja integrointia;

Hankinnat

18. panee merkille tilintarkastustuomioistuimen edeltävää vuotta koskevien havaintojen seurannan osalta, että virasto allekirjoitti tietotekniikka-alan hankintoja koskevan puitesopimuksen samoja palveluja aikaisemman puitesopimuksen nojalla tarjonneen yrityksen kanssa julkaisematta etukäteen hankintailmoitusta neuvottelumenettelyn aikana; toteaa, että kaikki kyseisen puitesopimuksen ja siihen liittyvien erillissopimusten perusteella suoritetut maksut ovat sääntöjenvastaisia ja että yksinkertaistettu menettely voidaan hyväksyä vain erityisolosuhteissa, joille virasto ei ole esittänyt perusteita; panee merkille viraston aikaisemman vastauksen, jonka mukaan neuvottelumenettelyn perustana oli soveltamissääntöjä koskevan komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/2462 ([3]) 134 artiklan 1 kohdan f alakohta, jonka mukaan menettelyä voidaan käyttää silloin, kun tavarantoimittajan vaihtaminen johtaisi yhteensopimattomuuteen tai suhteettomiin teknisiin vaikeuksiin käytössä ja kunnossapidossa, ja että sen vuoksi tätä ratkaisua pidettiin kustannustehokkaimpana; panee kuitenkin merkille, että virasto myönsi, että sopimuksen tausta-asiakirjoissa ei esitetty asianmukaisia perusteluja tämän menettelyn käyttämiselle ja että virasto on sitoutunut varmistamaan, että tällaiset mahdolliset menettelyt perustellaan paremmin tulevaisuudessa; kehottaa virastoa varmistamaan julkisia hankintoja koskevien sääntöjen täysimääräisen noudattamisen ja saattamaan päätökseen tilintarkastustuomioistuimen jäljellä olevan huomautuksen edellyttämät toimenpiteet;

Eturistiriitojen ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

19. panee merkille viraston nykyiset toimet ja sen jatkuvat pyrkimykset avoimuuden sekä eturistiriitojen ennaltaehkäisyn ja hallinnan varmistamiseksi; panee merkille, että johtokunta teki 15. kesäkuuta 2020 viraston ajan tasalle saatetusta petostentorjuntastrategiasta päätöksen nro 2020-07, jossa korostetaan tarvetta lisätä tietoisuutta viraston eettisistä ja varsinkin eturistiriitoja koskevista sisäisistä säännöistä; panee merkille, että viraston kollegio muutti väärinkäytösten paljastamista koskevia viraston suuntaviivoja tammikuussa 2019 ja että näiden suuntaviivojen uudelleenarviointi on vielä kesken ja että se oli tarkoitus saattaa päätökseen vuonna 2020; panee merkille, että kollegion ja johtokunnan jäsenten eettiset säännöt hyväksyttiin 15. joulukuuta 2020 tehdyllä kollegion päätöksellä nro 2020-09;

20. pitää valitettavana, että helmikuun 2021 loppuun mennessä johtokunnan jäsenten, viraston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien ja hallintojohtajan ansioluetteloita ja sidonnaisuuksia koskevia ilmoituksia ei ollut vieläkään julkaistu viraston verkkosivustolla huolimatta ilmoituksesta, jonka mukaan sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset olisivat saatavilla verkossa 15. helmikuuta 2021 lähtien; kehottaa virastoa julkaisemaan ansioluettelot ja sidonnaisuuksia koskevat ilmoitukset ja raportoimaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tässä yhteydessä toteutetuista toimenpiteistä;

([3]) Komission delegoitu asetus (EU) 2015/2462, annettu 30. lokakuuta 2015, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 soveltamissäännöistä annetun delegoidun asetuksen (EU) N:o 1268/2012 muuttamisesta (EUVL L 342, 29.12.2015, s. 7).

21. korostaa, että unionin toimielimiin ja virastoihin sovellettavaa nykyistä eettistä kehystä haittaavat merkittävästi sen hajanaisuus ja olemassa olevien säännösten epäjohdonmukaisuus; korostaa, että näitä kysymyksiä olisi käsiteltävä vahvistamalla yhteinen eettinen kehys, jolla varmistetaan tiukkojen eettisten normien soveltaminen kaikkiin unionin toimielimiin ja virastoihin;

22. korostaa, että tietyt virkamiehet täyttävät eturistiriidattomuudesta annetut ilmoitukset ja arvioivat eettisten normien noudattamisen itse; painottaa kuitenkin, että tällaiset omat ilmoitukset ja itse tehdyt arviot eivät riitä ja siksi tarvitaan täydentävää valvontaa;

Sisäinen valvonta

23. panee merkille, että viraston tarkistettu sisäisen valvonnan kehys hyväksyttiin viraston kollegion 10. joulukuuta 2019 tekemällä päätöksellä nro 2019-16; panee merkille, että virasto teki vuonna 2019 arvioinnin sisäisten valvontastandardiensa täytäntöönpanosta ja että sen tuloksiin sisältyi joukko havaittuja puutteita koskevia sisäisiä suosituksia, jotka otettiin huomioon sisäisen valvonnan tilanteesta vuonna 2019 tehdyssä arvioinnissa;

24. panee merkille, että sisäisen tarkastuksen toimiala antoi Europolin kanssa tehtävästä yhteistyöstä seitsemän suositusta, joista yhtäkään ei pidetty kriittisenä, ja että suositusten täytäntöönpanoa koskeva toimintasuunnitelma toimitettiin sisäiselle tarkastukselle heinäkuussa 2019 ja sitä on seurattu neljännesvuosittain; panee merkille, että virastolla on toimintoperusteista johtamista koskevan tarkastuksen osalta kaksi avointa sisäisen tarkastuksen suositusta; panee merkille, että virasto on toimittanut sisäiselle tarkastukselle päivitetyn lausunnon saavutetusta edistyksestä, ja toteaa, että yhdeksästä jäljellä olevasta suosituksesta kahdeksan on pantu täytäntöön ja valmiita sisäisen tarkastuksen arvioitaviksi ja lopullista päätökseen saattamista varten; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle asian edistymisestä;

Ympäristöasioiden hoito

25. panee tyytyväisenä merkille, että viraston rakennus sai kestävyysmerkinnän ”erittäin hyvä” ja että virasto seuraa energian ja veden kulutuksen suuntauksia tavoitteenaan mukauttaa käytäntöjä ja vähentää kulutusta; panee tyytyväisenä merkille, että lisäksi virasto kierrättää uudelleenkäytettäviä tarvikkeita ja toimistotarvikkeita ja edistää paperin käytön sähköisiä vaihtoehtoja;

Muita huomautuksia

26. panee merkille Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa erosopimuksen voimaantulon jälkeen tehtävän yhteistyön osalta, että virasto seurasi neuvotteluja ja määritti vaikutusten kohteina olevat alat ja mahdolliset skenaariot; panee merkille, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa oli viidenneksi eniten viraston avustamia tapauksia;

27. kannustaa virastoa tuomaan edelleen esille toimintaansa sen julkisen näkyvyyden lisäämiseksi;

28. panee tyytyväisenä merkille viraston uuden työjärjestyksen, sen uudet tietosuojasäännöt, tiiviimmän yhteistyön komission kanssa, strategian, jossa määritellään kolmannet valtiot ja kansainväliset järjestöt, yhteistyösopimuksen Tanskan kanssa, johtokunnan perustamisen, viraston ja EPPOn tehokkaan yhteistyön täytäntöönpanon valmistelutyön sekä talousarviosuunnittelun aikataulujen ja suoritteiden yhdenmukaistamisen;

29. korostaa, että on tärkeää lisätä viraston sisäisen toiminnan ja hallinnointimenettelyjen digitalisaatiota ja että viraston on jatkossakin toimittava tässä suhteessa ennakoivasti, jottei virastojen välille pääse missään tapauksessa syntymään digitaalista kuilua; kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että on toteutettava kaikki tarvittavat turvatoimet, jotta vältetään käsiteltyjen tietojen verkkoturvallisuuteen kohdistuvat riskit;

30. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 29. huhtikuuta 2021 antamaansa päätöslauselmaan ([4]).

([4]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2021)0215.